

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перпера, на по године 4 перпера.
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перпера, на по године 6 перпера.
За све остале земље годишње по 10 франка у злату, на по годину 10 франка у злату.
Прешилаша се прима само у годишњим и полугодишњим роковима и поклаже у каријед.
Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Le GLAS TZRNOGORTZA, Journal Officiel, paraissant régulièrement chaque samedi et suivant les exigences du service. On s'abonne aux bureaux du journal GLAS TZRNOGORTZA, Cetigne, Montenegro.

L'abonnement pour le pays 8; pour l'Autriche-Hongrie 12 Perpers; pour tous les autres pays 20 francs par an. La publicité est reçue aux bureaux du journal et dans toutes les agences de publicité.

Претплата се шаље само Администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње.
Дописи се шаљу Уредништву, — Рукописи се не враћају.
Огласи се шаљу Администрацији и наплаћују се: за сваку ријеч или број до пет цифара на петит слова по 4 пара, гармонизована 6 пара; цинеро слова 8 пара — за први пут, а за сваки даљи пут у пола од горње цијене. Најмањи оглас наплаћује се 1 перпер. — Осим напријед изнмичне цијене од ријечи, наплаћује се по закону о таксама још по 50 пара за свако поједино оглашавање.

Власник: Државна Штампарија.

Издаје суботом

Уредник и одговорни уредник: Вељко Милићковић

На основу члана 212. Закона о устројству војске, а с обзиром на опште стање и нагомилавање војске од стране сусједне Аустро-Угарске Монархије дуж наше границе, наређујем мобилизацију цјелокупне Моје храбре војске.

Цетиње, 15. јула 1914. г.

НИКОЛА с. р.

МИ
НИКОЛА Iпо милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, по саслушању Нашег Министарског Савјета, а на основу чл. 66. Устава, ријешили смо и рјешавамо:

да се Народна Скупштина — сазвана Нашим указом од 12. октобра 1913. г. у редован сазив за 15. јануара 1914. г., а одложена Нашим указом од 3. маја 1914. г. за 3. августа 1914. г. — сазове за 19. јула 1914. г.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 15. јула 1914. г.

НИКОЛА с. р.

Предсједник Министарског Савјета,
Министар Војни,
Генерал-ађутант, дивизијар,
сердар Ј. Вукотић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Р. Поповић с. р.

Министар Правде,
Љуб. А. Бакић с. р.

Министар Иностранних Дјела,
П. Пламенац с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Саво П. Вулетич с. р.

Министар Просвјете и Цркв. Послова,
Гаарило М. Церовић с. р.

МИ
НИКОЛА Iпо милости БОЖЈОЈ
КРАЉ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Унутрашњих Дјела, ријешили смо и рјешавамо: да се Блажу Филиповићу, поштару-телеграфисти четврте класе подгоричке поштанско-телеграфске станице, на основу члана 50. закона о чиновницима грађанског реда, уважи оставка коју је на државну службу поднио.

Наш Министар Унутрашњих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 10. јула 1914.

НИКОЛА с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Саво П. Вулетич с. р.

Данас у подне Аустро-Угарска објавила рат Србији.

СТЈЕЧАЈ

Краљ Министарство Просвјете и Црквених Послова расписује понован стјецај за привремено попуњавање доље у пражњених учитељских мјеста за школску годину 1914/15.

1. Бар (2 одјељења у мушкој и једно у женској школи),

2. Бата,

3. Бјелице Горње,

4. „ Доње,

5. Бољевићи,

6. Враћина,

7. Грахово (два одјељења),

8. Душило,

9. Зупци,

10. Комани,

11. Комарно,

12. Крњице,

13. Сеоца,

14. Љуботињ (два одјељења),

15. Мирац,

16. Салч,

17. Трешњево,

18. Трњине,

19. Убли Чевски,

20. Улцињ (два одјељења: једно у мушкој а друго у женској школи),

21. Цетиње (три одјељења: једно у мушкој а два у женској школи),

22. Цеклин Горњи,

23. Чево,

24. Шестани,

25. Св. Никола (Штој),

26. Бривска Гора,

27. Андријевица,

28. Баре Краљске,

29. Безово,

30. Блатина,

31. Близна,

32. Велика (два одјељења),

33. Веље Дубоко,

34. Влаховићи,

35. Вуковци,

36. Голубовци (два одјељења),

37. Дољани,

38. Дрезга,

39. Колашин (једно одјељење у женској школи),

40. Коњуке,

41. Липово,

42. Матешово,

43. Медун,

44. Момче,

45. Миљска,

46. Морача Горња (три одјељења),

47. Ново Село,

48. Подбишће,

49. Подгорица (једно одјељење у женској школи),

50. Прекобрђе (два одјељења),

51. Служ (два одјељења),

52. Трабаљево,

53. Трпча,

54. Убли Кучки (два одјељења),

55. Штитарица,

56. Равни,

57. Крња Јела,

58. Врањ,

59. Баре Шумановића (два одјељења),

60. Богетићи,

61. Борковићи,

62. Богмилковићи,

63. Брезна,

64. Брезовик (два одјељења),

65. Брестике,

66. Бројанац,

67. Буковица,

68. Велимје,

69. Враћеновић,

70. Голија,

71. Горанско,

72. Горње Поље (два одјељења),

73. Гостиље,

74. Данилов-град (два одјељења),

75. Драговољићи,

76. Дуга,

77. Дужи,

78. Жабљак (два одјељења),

79. Жупа Никшићска (два одјељења),

80. Луково,

81. Мартиновићи,

82. Мратиње,

83. Недајно,

84. Никшић (два одјељења: једно у мушкој а једно у женској школи),

85. Озришћи,

86. Острог,

87. Павковићи (два одјељења),

88. Петровићи,

89. Пишче,

90. Опутна Рудина,

91. Рудине Горње,

92. Рудинице,

93. Руданци,

94. Равно,

95. Тепца,

96. Трпча,

97. Ускоци (Боан),

98. Црквине Пивске,

99. Црна Гора,

100. Шавник (три одјељења),

101. Шаранци,

102. Бијела,

103. Пећ (четири одјељења),

104. Бијело Поље (Пећска Област),

105. Будисавци,

106. Ђаковица (два одјељења),

107. Брезјевица,

108. Горња Ржаница (два одјељења),

109. Гусиње,

110. Будимље (три одјељења),

111. Калудра,

112. Заостро,

113. Заград,

114. Горња Села (два одјељења),

115. Бијело Поље,

116. Пећарска,

117. Ивање,

118. Расово,

119. Стожер,

120. Прошћење,

121. Равна Ријека,

122. Ораовица,

123. Рожај,

124. Петница,

125. Савин Бор,

126. Башча,

127. Полица (два одјељења),

128. Пљевља (четири одјељења),

129. Премћани,

130. Бобово,

131. Косјеница,

132. Ковач,

133. Ограђеница,

134. Отиловићи,

135. Обарде,

136. Оћевина.

На овај стјецај могу се јавити поред сталних учитеља и учитељски кандидати, као и они, који имају услове за привремене учитеље и учитељске заступнике.

У молби ће сваки назначити разлоге, због којих тражи неко од горњих мјеста. Учителиски заступници и они, који се први

пут јављају за службу, дужни су поднети документа о својој спреми и владању.

Молбе ће се примати до 1. августа ове године.

Број 2624. Из канцеларије Кр. Министарства Просвете и Црквених Послова од 19. јуна 1914. г. Цетиње. 5,6

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Његовом Величанству Краљу,
Цетиње.

Покушали смо све могуће не би ли могли уштедети српском народу нове жртве и терете, али нисмо успели, јер је Аустро-Угарска тражила да принесемо на жртву драгу независност.

Бог је ваљда тако хтео да Српски Народ још једном стави свој живот у одбрану целог Српства.

Уверен сам да Мој драги Деда још јаче може да цени колико је био неоправдан захтев Аустро-Угарске, који је смишљен био да зада смртан удар сјајној будућности српског народа.

Испуњен сам великом радошћу кад сам сазнао, и ако у то нисам ни сумњао, да се Црна Гора солидарисала са Србијом у одбрани српског народа.

Наредбу за мобилизацију целе српске војске издао сам.

Свемогући Бог и помоћ царске и моћне Русије биће на страни српске правде, а тако исто и јавно мињење цивилизоване Европе.

Шаљем поздрав Мојем мудром и драгом Деди и храброј црногорској војсци.

АЛЕКСАНДАР.

Његовом Краљу. Височанству,
Насљеднику Александру

Биоград

Понос српског племена није допустио да се иде даље у попуштању. Слатке су жртве које се подносе за правду и независност народну.

У име Божје, а уз помоћ Наше вјерне заштитнице моћне Русије и симпатије цивилизованих народа, Наш ће Српски Народ и из овога великог наметнутог му искушења побједнички изаћи и обезбиједити своју сјајну будућност.

Моји Црногорци већ су спремни на граници да гину у одбрани Наше независности.

Живио. Мој мили Унуче, на радост Твојега драгог Оца и Моју!

Живјела храбра српска војска!

Живјело Наше мило Српство!

Твој ђед НИКОЛА.

Дворске и дипломатске вијести

— Предсједник краљевске владе, министар војни г. дивизијар сердар Јанко Вукотић, прекинуо је своје одсуство и вратио се из Италије у понедјељак, преко Бара на Цетиње, гдје је одмах преузео своје дужности.

— Г. Дивизијар Митар Мартиновић, шеф Војне куће Њ. В. Краља, вратио се у недјељу из новоослобођених крајева у пријестоницу.

Одговор Српске владе

Биоград, 13 јуни

Влада је предала аустро-угарском посланику ову ноту:

Краљевска Српска Влада примила је саопштење Ц. и К. Владе од 10 ов. м. и увјерена је да ће њезин одговор укљонити сваки неспоразум који пријети да поквари добре односе сусједства између Аустро-Угарске Монархије и Краљевине Србије.

Краљевска Влада је свјесна да су протестације које су се појавиле како на говорници Народне Скупштине тако и у изјавама и актима одговорних представника Државе, биле пресјечене изјавама Српске Владе од 18 марта 1909 и нијесу се више поновиле према великој сусједној Монархији ни у једној прилици, — и да од тога времена, колико од стране Краљевских Влада које су долазиле једна за другом, толико и од стране њихових органа, није био чињен никакав покушај у циљу да измијени политичко и правно стање ствари створено у Босни и Херцеговини.

Краљевска Влада констатује да односно овога Ц. и К. Влада није чинила никаких корака осим што се тиче једне школске књиге и поводом чега ју је Влада задовољила. Србија је многобројно пута дала доказа своје мирољубиве и умјерене политике за вријеме рата и балканске кризе, и захваљујући Србији и жртвама које је она учинила у искључивом интересу европскога мира, тај мир је био очуван.

Краљевска Влада не може се сматрати одговорном за манифестације приватнога карактера као што су новинарски чланци и тихи рад друштава, манифестације које се јављају готово у свима земљама као једна обична ствар и која избјегава по правилу званичној контроли, — тим мање што је Краљевска Влада приликом рјешавања читаве једне серије питања која су искрсла између Аустро-Угарске и Србије, показала једну велику сусретљивост и успјела на тај начин да уреди највећи број тих питања у корист напретка обију сусједних земаља.

Зато је Краљевска Влада била бољно изненађена тврђењима према којима да су особе из Краљевине Србије учествовале у припремању атентата изведеног у Сарајеву. Она је очекивала да буде позвана да сарађује на истраживању свега што се односи на овај злочин, и била је спремна да докаже дјелима своју потпуну исправност, поступајући против свих личности за које би јој било саопштено.

Одазивајући се дакле жељи Ц. и К. Владе, Краљевска Влада је расположена да преда суду свакога српског поданика без обзира на његов положај и његов чин ради сукривљења сарајевског атентата ако би јој били поднесени докази. Нарочито се обавезује да даде објавити на првој страни званичних новина са датумом од 13. (24.) јула ову изјаву:

„Краљевска Српска Влада осуђује сваку пропаганду која би била управљена против Аустро-Угарске т. ј. све тенденције које иду за тим, у крајњем циљу да се одвоје од Аустро-Угарске Монархије њезина земљишта, и искрено жали кобне по-

сљедице ове злочиначке акције. Краљевска Српска Влада жали да су извјесни српски официри и чиновници учествовали, према саопштењу Ц. и К. Владе, у горе поменутој пропаганди и са тим компромитовали односе доброг сусједства, на које се Краљевска Влада била свечано обавезала у својој изјави од 31. марта 1909. Влада која не одобрава и осуђује сваку идеју или покушај мијешања у судбину становника ма којег дијела Аустро-Угарске, сматра за своју дужност да одлучно опомене официре, чиновнике и све становништво Краљевине да ће од сада поступати са крајњом строгашћу против личности које би биле окривљене ради такве акције ради које ће уложити све своје напоре да их сирејечи и угуши“.

Ова изјава биће стављена на знање краљевске војске у дневној заповијести, у име Његова Величанства Краља, Његовог Краљевског Височанства Насљедника Пријестолу Александра и биће објављена у наредном званичном Војном Листу. Краљевска Влада се обавезује осим тога да унесе, чим се Скупштина сазове у први редован сазив, један додаток Закону о Штампи, према којему ће се казнити, на најстрожији начин, изазивање на мржњу и на презирање Аустро-Угарске Монархије, као што ће се поступати против сваке публикације чија би општа тенденција била управљена против територијалног интегритета Аустроугарске, — и обавезује се да приликом недалеке ревизије Устава даде унијети у члан 22. Устава један чланак, тако да се горепоменуте публикације могу забранити, што сада, према категоричним одређењима члана 22. Устава, није могуће.

2) Влада нема никаквога доказа а нота Ц. и К. Владе такође јој никакав доказ не даје да су друштво „Народна Одбрана“ и слична друштва учинила до сада какав злочиначки чин те врсте, дјелом кога од њихових чланова. Ипак Краљевска Влада прихвата тражење Ц. и К. Владе да распусти друштво „Народну Одбрану“ и свако друго друштво које би радило против Аустроугарске.

3) Краљевска Српска Влада се обавезује да избаци без одлагања у јавној настави у Србији све што служи или би могло служити да даје хране пропаганди против Аустроугарске, чим Ц. и К. Влада додаје факта и доказе о тој пропаганди.

4) Краљевска Влада пристаје да одмах удаљи из војне службе и управе официре и чиновнике за које судско ишљећење буде доказало да су криви ради дјела управљених против земљишног интегритета Аустроугарске Монархије, — и очекује да јој Ц. и К. Влада накнадно саопшти имена и дјела ових официра и чиновника ради ишљећења које треба да започне.

5) Краљевска Влада мора да призна да јој није јасан смисао и замашност тражења Ц. и К. Владе да се Србија обавезе да прими на свом земљишту сарадњу органа Ц. и К. Владе, али изјављује да ће допустити сарадњу која би одговарала начелима Међународнога Права и кривичном поступку као и добрим односима сусједства.

6) Краљевска Влада, што се само по себи разумије сматра за своју дужност да изврши потрагу против свих оних који су или који би евентуално били умijeшани у завјеру од 15. јуна и који би се налазили на земљишту Краљевине. Што се тиче учешћа у овој потрази органа аустро-угарских власти који би за то били послани од стране Ц. и К. Владе, Краљевска Влада то не може прихватити јер би то била повреда

Устава, али ипак закон о кривичном поступку дозвољава да се у том случају може учинити да се резултати односне истраге могу саопштити аустро-угарским органима.

7) Краљевска Влада чим је примљена исте вечери аустро-угарска нота, дала је ухапсити мајора Војислава Танкосића; што се тиче Милана Цигановића који је аустро-угарски поданик и који је до 15 јуна био практикант на жељезници, он се још није могао пронаћи и наређење да се ухапси издано је против њега. Моли се Ц. и К. Влада да изволи у обичајном облику саопштити што прије сумње о њиховој кривци као и евентуалне доказе који су били изнесени до сада у сарајевској истрази ради накнадне истраге.

8) Српска Влада појачаће предузете мјере да спријечи недозвољен пренос оружја и експлозива преко границе; разумије се само по себи да ће одмах наредити истрагу и строго казнити пограничне чиновнике на линији Шабац-Лозница који су се огријешили о своју дужност и пребацили творце сарајевског злочина.

9) Краљевска Влада даће радо разјашњења о говорима својих чиновника како у Србији тако и у иностранству који су се у интервјуима, према тврђењу Ц. и К. Владе, непријатељски изразили по Монархију. Чим Ц. и К. Влада укаже на односне дијелове њихових разговора и чим се докаже да су ти говори били заиста држани од стране чиновника у том смислу, сама Краљевска Влада потрудиће се да прибави доказе и да се о томе увјери.

10) Краљевска Влада извјестиће Ц. и К. Владу о извршењу мјера изнесених у горњим тачкама, у колико то не буде учињено овом нотом.

У случају да Ц. и К. Влада не би била задовољна овим одговором, Краљевска Српска Влада сматрајући да је заједнички интерес да се не пренагли ријешење овога питања, приправна је, као и увијек, на мирољубив споразум, било да се ово питање изнесе на одлуку Међународног Суда у Хагу, било Великих Сила које су узеле учешћа у изради изјаве учињене од стране Српске Владе 18. (31.) марта 1909.

ТЕЛЕГРАМИ

Биоград, 12 јули

„Самоуправа“, владин орган, пише у уводном чланку:

Српски министар иностраних дјела изразио је већ више пута гледиште своје и својих колега, из којег се сљедује да Србија ради својих великих и важних интереса жељи искрене и исправне односе са сусједном монархијом. Инспирисана том жељом и убјеђењем о потреби да ти односи буду искрени, српска влада примиће са свом сусретљивошћу све захтјеве аустро-угарске владе који теже да се угуше злочиначка дјела и појаве нереда у сусједним земљама, јер влада у томе види испуњавање дужности које нарочито обавезују цивилизоване државе. Српска влада, и сада послије предавања аустро-угарске ноте, остаје на том гледишту и учињуће са искреношћу све што ће моћи у означеном смислу да испуни све дужности доброг сусједства према монархији. — Бечки Кор. Биро.

Ишл, 12 јули

Гроф Берхтолд, министар иностраних дјела, и Кробатин, министар војни, стигли су овамо послије подне. — Бечки Кор. Биро.

Беч, 12 јули

„Кореспонденц Биро“ јавља из Биограда:

Нота која садржава српски одговор недовољна је. Министар Гизл напустио је Биоград. — Бечки Кор. Биро.

Беч, 12 јули

Предсједник Српског Министарског Савјета, г. Пашић, дошао је неколико минута прије шест сати у аустро-угарско посланство и дао недовољан одговор на аустро-угарску ноту. Барон Гизл му је саопштио да су прекинути дипломатски односи између Аустро-Угарске и Србије и напустио Биоград са особљем посланства у 6 и по сати у вече.

Српска влада је већ прије тога, у 3 сата послије подне, наредила мобилизацију целокупне војске. Двор и влада, као и трупе, напуштају Биоград. Влада ће бити пренесена у Крагујевац. — Бечки Кор. Биро.

Беч, 13. јула

С обзиром на спољни положај, влада је предузела ванредне мјере да спријечи потхвате против сигурности државе. Царски укази наређују да се пренесе управна и политичка власт на врховну команду војне снаге у Босни, Херцеговини и Далмацији.

Закључена су засиједања парламента и покрајинских сабора. — Бечки Кор. Биро.

Ишл, 13. јула

Министри, гроф Берхтолд и Кробатин, примљени су синоћ у 7^{3/4} часа од цара којему су саопштили одговор на аустро-угарску ноту. Оба министра су отпутовали ноћас за Беч. — Бечки Кор. Биро.

Беч, 13. јула

Увјеравају да је наређена дјелимична мобилизација. — Б. К. Б.

Биоград, 13 јуни

У суботу у 5 сати и три четврти по подне предан је у Биограду одговор Српске Владе на ноту Аустроугарске. Из одговора се види да се ишло до крајњих гранаца докле се могло ићи. Аустроугарски посланик, кад је примио ноту, изјавио је да је мора сравнити са упутствима и одмах дати одговор. Чим се Пашић вратио из аустријског посланства у Министарство, добио је одговор од аустроугарског посланика, којим изјављује да није задовољан одговором Србије и да оставља Биоград са цијелим персоналом легације. Предао је посланство са свим стварима и архивом и поданицима аустроугарским њемачком посланству, и са предајом писма изјавио је да су потпуно прекинути дипломатски односи између Србије и Аустроугарске.

Краљ. Српска Влада сазвала је Скупштину за 14. о. мј. у Ниш.

Насљедник у име Краља издао је заповијест да се војска мобилише и издаће се прокламација у којој ће се казати да грађани, који нијесу војници, остану мирно на својим домовима, а војници да иду у своје команде те да бране Србију према својој могућности ако би била нападнута.

Званични огласи

Стјечај. На основу ријешења Го-сподина Министра Финансија и Грађевина од 10. јула тек. године број 6638. Пореско-Царинска Управа расписује стјечај за четири геометра.

Првијенство имају они с бољим квалификацијама и дужом геодетском праксом на премјеривању земаља, а уз то који владају српским језиком.

Молбу с потребним документима кандидат има препорученим писмом упутити потписатој Управи најдаље до 1. августа ове године.

К броју 6638. Из канцеларије Пореско-Царинске Управе, 10. јула 1914 године, Цетиње.